

Coperta: *Florin Creangă*

DINU FLĂMÂND

Altoiuri

POEZII

HHJITBI *mam*

- C L U J -

1976

BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII 1

EDITURA EMINESCU

Mereele

Merele -n noapte străluminînd în pivnița
casei ies flăcări din mere foșnesc în
adîncuri apuse grădini dormim de cu toa'mna
pe-un munte de mere. Dormim în grădini
înflorite, în crengi în casa aceasta clădită pe
mere, ne-ajunge în somn o căldură ciudată
căldura ființei ascunsă în mere.

Să intri deodată la ele cu teamă
din frigul de-afară, cum intri în rîu
cum mergi într-o mare mulțime de oameni,
s-alegi apoi mărul cu numele nordic
în care se-aud boabe negre de grîu.
Să mîngîi atîtea grădini mătăsoase
grădini care stau într-un măr, în mormînt
și poate un sîmbure, flacăra neagră
în palmele tale să-și afle pămînt.

Cum simți un vînt putred venind peste mere
ai vrea sub cămașa ta să le ții,

Altoiuri

ai vrea să te-mbraci într-o holdă de mere
cum trupul se-mbracă din noapte în zi.
Cum trupul se-mbracă încet într-o moarte
în casa aceasta clădită pe mere din care ai
noștri dispar rînd pe rînd în umedul vînt
care urcă din mere.

Erau zile reci și plecam în zori cu altoiuri
un braț de mlădițe, mînușă pe stînga purtam eu
de lină,
cosorul tăia în coajă o rană
în formă de te. Tu suflai peste palma mea
vînată.

Aveam și meri tineri în coajă plăpîndă
să-i învelim trebuia. Intr-o zi ai scos toate
vechile tale ziare, războiul speram să-i
oprească pe iepuri să nu roadă coaja livezii
prea tinere.

Și iată întinsă pe rînduri de meri
linia frontului, pînă spre nuc ;
undeva ionatanul cel scund sparge frontul,
iată avioane ude sub lapoviță,
o escadrilă întreagă lipită de prun.

Așa îmi predai tu istoria
în anii aceia de tulburi speranțe,
în anii aceia abia altoiți pe seve bătrîne.

Ieșeam cu altoiuri atunci primăvara cu
așchia spaimei încă sub unghie și coaja
bătrînă primea noi mlădițe și rana de
măr o strîngeam într-o sîrmă.

Cu vremea și fierul se-ngroapă sub coajă
și coaja se vindecă-ncet peste fier, cu
vremea va crește și creanga cea nouă iar
merele mărului fi-vor străine.

Amintirea bunicului

.Rătăcirii ale noastre de toamnă
caii trag pe nări cîmpuri ude o
ceață groasă ne decupează toate
mișcărilor, sufletul, vorbele.

Tu înainte, eu mai în urmă nici vii,
nici morți, în Galiția, în război ; părul
tău bate-n aer cu plezne umbra ta lasă-
n brumă o urmă.

Cine în cine stă să răzbată ;
ne întâlnim pereche în tată.
Frîn aer pur te ating, gura
ta bolnavă e-n floare.

Lasă-mă singur să deslușesc,
lasă-rnă singur, fără durere ;
o așteptare miriapod linge
cărțile, pielea și aerul.

Un S întors

Măseaua — știu ! — o crapi când te doare
ochiul bolnav îl strivești și îl scuipi, dar
sub viespar, sub un roi capul meu este
negru și părul zumzet.

Și vine soarele nopții-n somn
cu raza ninsă și-nlăcrimată, pe
drumul robilor mă așteaptă
floarea gurii tale-nspumată.

Floare a sîngelui, albă floare.

Un S întors, îl știu, un S întors
tăiai un S și-n grinzile de casă și
crucea parcă o făceai întoarsă o
singură mișcare : frunte... umăr
pe pieptul tău un mare S întors.

Așa scriai și N-ul, tot întors
„2UMT 2ĂMĂTO2" — ai scris atunci scrisoarea,
tîrziu de tot se risipea războiul
și te-ai întors tot cu un S întors.

Mai ai prin mina stîngă-un drum de glonte
pe unde fuge frigul și uitarea
și mă întrebi dacă va fi război
și-aș vrea să-ți scriu că nu, cu N întors
cum stă-n naivul alfabet 2PERAMȚA!

O nouă speranță

O nouă speranță — poate confuzie,
nou e și vîntul în martie, nisipos
cînd deschizi dintr-odată fereastra în larg
să intre o pasăre. Tu ascuns, tu ascuns
vei locui. Așteptînd, lingușind o nouă speranță,
fapte vechi ce au fost prevestind
ascultînd înălțarea, să cînte
sub coajă de arbori să cînte
rîul de sevă.

Ne puneam mari speranțe în plugul
cu „antetrupită”
ne puneam mari nădejdi într-o brazdă adîncă
și în culturi cu viermi de mătase și-n artele
scoase din stîncă.

Aveam în școli numeroase răsadnițe, din suta
de boabe de grîu răsădite ieșea o perie verde.
Cam la optzeci de fire aspre. Asolamentele
erau dovedite.

Dezgropam din pivnița școlii cartușe o,
minunat în cartuș se putea fluiera ;
numai pe dealuri cîte unul din noi
călca pe un fier ruginit și murea.

Ne puneam mari speranțe-n electrică
și frecam cu ziar sticla lămpii de 10,
nu știam că războaiele pot fi mai calde
cînd dădeam cu un pumn de copil în războiul
cel rece.

Din nou primăvară,
o nouă speranță-n speranță !

Uneori

Uneori vin aceste seri vineții
un apus sîngeriu ne umple paharul,
prea multe cuvinte încep să fie
în neadevăr,
o picătură de miere o lingi de pe unghia neagră,
o picătură de rouă inundă grădina.

Uneori sora noastră duce mîncare la cîine și
el o dușmănește, încordat peste pradă ;
primejdie este să te apropii, o ură familiară îl
ține cu noi. Ce ușor ne va da în curînd
prietenia !

Iar crinul strălucește ca dintele cîinelui și
violența aromei sale ne înspăimîntă — o
atingere doar să cutezi între lujeri, vei
purta multă vreme polenul în pori.

Ne răbdăm în tăcere. Ar fi timpul să spunem
cine continuă totul aici și cosește

finețele, mai departe,
cine altoiuri noi va aduce în vechea livadă
adolescența noastră a-mbătrînit.

Uneori vin aceste seri. Așteptăm
tîrzia noastră, promisa noastră-mplinire.

« • ■

Ferăstrăul

De la mine la tine această lamă prin
bradul acesta tăind, argintie și aburul
de la tine și de la mine osul meu simte
fibra lemnului, vie.

Și brațul meu te cunoaște-n mișcare
și nara stă de mirosul tău înghețată,
cum improșcării cu humă în frig
se vede prin tine spectrul vieții, deodată.

Drept prin inima lemnului trecem și
lemnul miroase proaspăt și auzim cum se
desfac sub cuțite ascunsele noduri și huma
lumii noi o sporim.

În jurul tău frigul lasă un gol
asuți peste fier și din fier iese fum.
eu țin alveola palmei deschisă sub
ferăstrău și o umplu de scrum.

Muntele

O vară ploioasă cum multe au fost
crește-n poienile muntelui iarba cea grasă
un om stă în fața muntelui Heniu, mănâncă
pâine și brânză, cașii albi dospesc
la răcoare în casă.
Cîndva urca pînă sus, unde fulgerul cald
se stinge în afine,
țara ușor îi venea peste suflet stăpînă,
în larg se vedeau șesuri grele de grîne.

Ar merge din nou în vărâtec. (Urcușul,
doi cai, buzunarele pline de cuie
pentru potcoave, țigările acre,
o sută de lei cheltuiți într-o vară, ploaie
și soare și stelele **noptii** căzînd peste margini).

Acum îl pîndește din colțuri umbroase
un frig de izvor în cruzime, acreala aceasta
îi spintecă nara. Acum

Armura de cireș

se usucă pe masă petale de crin, scorojite
balsamuri de răni
sub care vezi sângele potolit, liniștit,
sub care vezi muntele-n asfințit.

Zeu puber în armură de cireș
cuțitul lung a despiciat din coajă
inelul crud. îmbrățișează moartea
trunchiul acesta tânăr de cireș.

Mă văd și-acum, zeu puber, alergînd
înveșmîntat în umeda armură iar
osul alb al sternului despică vara
înalță, beată de căldură.

> /

Sub pielea mea, de sevă șiroind
iradia atunci un trup de plantă ;
copilărie, rană de argint !

Un râu ce-mi amorțește mîna

Acuma fiindcă vine lîncedul
ca o făină galbenă de lemn
în care se ascund de ploaie carii
și fiindcă liliacul înflorește,
destinul nostru are prostul gust
de-a ține viermi în blidul cu cireșe.

Să ne-amintim, o cit de luminos
părea atunci totu mai aproape, cît
de ușoară-atingerea părea ; și numai
o trufie inocentă mai amina un
timp, mai amina.

Era în toate-o alergare verde o,
insolenta noastră de candoare ; curge
un râu ce-mi amorțește mîna, dorm încă
treaz pe-o mînă ce mă doare.

Izvorul

„... 'te dup'apă în vale" — izvorul
ciurloi de arin, curge apa mai roșie
mîna o bagi în munte prin bortă
întorci firul apei, te mușcă
de rece
„...și nu tîndăli pe cărare". Cîinii lui Gorea !
hei, nachinachinachina...hei...na !

Se scutură iarba prea coaptă, amiază de
roi,
taie coasa în iarbă un fagure doldora,
curge mierea pe coasă.

Heeei, pî lupu Iu... hei, nachinachinachinaaa...

Furnicile roșii tot cară pămîntul
și trec peste degetul tău uleioase
cum trec
peste degetul tău. In apa din nou limpezită
păianjeni de apă fac cercuri
iar tu

Caravana cinematografică

aplecat peste apă cu sîngele tău
care bate în tîmple, cu sîngele tău
izbucnind deschise morminte...

Vagonul pe linia moartă, se dă film deseară
Fanfan la Tulipe, cu bătaie,
țărani asudă (nu fumați că face explozie !)
și jurnal agrar înainte. Se scarpină.
Hoaspe de grîu îi mănîncă sub guler
„hă, hă, în căpiță... dat dracu' franțuzu"
cămașa miroase a pleavă. în pumn s-a udat
biletul cel galben. Fanfan la Tulipe, o,
fandează
și filmul se rupe. Lumină !

Se-aude

batoza tușind într-o arie, Fanfan a ajuns general
și se-nsoară. E vară. Sub roata vagonului cîntă
un greier în gară și marș triumfal, megafoane...
Pe garduri inscripții cu var : „*Nici un bob
risipit*" — recolta și țara sînt tinere. „*Spic cu
spic, patriei snop '.*" te ustură mîinile-n somn de
la brusturi, neghina dușmanul acesta, neghina
cum se strecoară în lan. S-o învingem ! Te ține o
surdă durere-n spinare, te-nvîrți și n-ai somn,
iar spre ziuă visezi

Poemul cel nescris

albăstrițe în lan și un cuib
cu ouă pestrițe de codobatură. Pe garduri
lozincile ard.

„*Ai cules la timp, ai câștigat !*”

Cuta pe frunte o are din somn
mâinile lui o spală întins. Apă rece
și (vag) Palestrina. Undeva într-o casă
acul scîrțîie-n disc. Dimineată bălțată, ..
ferestre, fumul țigării dintîi (din cearșafuri
ieșea o sudoare de noapte). Vîntul
cu pumnii-n perdea, apoi gîndul — odată
pînze de în se albeau dimineăta.în rouă
treceai
desculț peste pînze și ți-era teamă
să nu astupi cu talpa albine ascunse
în floarea trifoilului. Telefonul...
iar te întoarce din drum. Ciudate
sînt viețile noastre, dar lasă,
„învață misterele mici înaintea misterelor mari”
cum spunea
mi se pare în *Gorgias*.

Ziua deschisă apoi vieții zilnice
|:uta s-a dus de pe frunte ■ — lucrează
ine sîngele tău. Pe butucul de lemn cîndva
ra sînge uscat de cocoș. Era toamnă, o, da
ncercau un butoi de fag verde
iu și tată, iar fiul

Lupoaica

atunci s-a vîrît sub butoi. Întunericul mirosea
a pădure. „Cum stai tu afară aş spune
că-ţi simt peste ani abia naşterea
tată". Lungă zi
e frunza arţarului verde pe dinăuntru
dar ochiul nostru se minte cu-arginturi,
dar viaţa noastră se minte cu blîndul.

Pe geam cum privea, altădată, un mînz
da roată curţii în trap

 fornăia

şi atunci a văzut amintirea cum fi-va şi
atunci a ştiut cum se pierde poemul pe
care-l vedea. Deşirat, aburos, din cheagul
memoriei fluturare a coamei în gol
spulberînd zăpezi în munţii de-aproape,
iar viaţa cobora din dezgheţuri pe văi, ca o
proză

vijelioasă,
viaţa umflată din albie.

Tu ca lupoaica din parc alăptezi
imperiul plictisului meu şi schimbi
 apa la flori

Işi cheltuieşti mişcările unui stol
pasăre mare şi leneşă, către iarnă.

|Hai să aducem în casă lupoaica
vezi, alăptează în parc şi e frig
bar Remus şi cu Romulus sug
laptele ei îngheţat. Şi va ninge.

-ei fără casă au vaste imperii
u ca lupoaica miroşi, tinereţe bătrînă
n umbra gerului să ne ţinem
-u un genunchi în ţărînă.

ai bine îţi spun o poveste. O, mai demult
'ecina noastră se ascundea în şură
groaza receptorului. Şi într-o iarnă
dat în fîn peste o lupoaică.

'Toamnă transilvană

Acuma te las să-ți imaginezi
ochii aceia sticlind și căldura
din iesle. Iar ele respiră încet, ca și vitele
într-o frăție săracă și omenească.

Hai să aducem în casă lupoaica.

Beam laptele din ceașcă înghețat și
ne trosnea în fălci și ne frigea, mama
intra în casă ca un nor din bruma
dimineții. În fereastră muntele cu
mesteceni pîlpîia. Ieșeam să căutăm
în iarba rece mere de aur, vîntul ne
smulgea suflarea caldă către munți.
Din clopot duminica încet se răsfirea.

Și crizanteme reci se dezghețau în
mîna mamei, haine noi foșneau din
pănuri aspre abureau parfumuri, **ioi**
bani stăteau legați într-o batistă
Cișmele cu carîmburi scîrțiau. Tata
cioplea o barbă cioturoasă >rice
treceau pe piele și tăiau, >**n**ce treceau
foșnind peste-o centură ămasă din
război și scăpărau.

> rază albă aducea uitarea.

Un lemn de foc

Ciudată viață. Cresc noii pruni în sălbăticie
pe dealul cimitirului, ierburi noi. Buruiana
de sânziene, să o arunci
peste acoperișul lumii. Se-adună aici mai în vale
cu oile și cu mieii, petrec și măsoară
laptele și atât
va da oaia pînă la toamnă —
trei linii în sus pe răboj și atât
va da omul în viață, trei palme
în sus pe un lemn de stejar
perpendicular
cu albia trupului.

Facem focul și unul din noi mai crud
și mai tânăr la minte aruncă un lemn
putrezit peste foc și pe el stă scris,
spălăcit una mie nouă sute
șaisprezece R...

Copacul

Ani întregi am privit spre copacul din geam
înainte să dea în seve și toamna
în spectre apuse
și în veri spălăcite, zi după zi
îi cunosc pînă-n cer toată țara de frunze.

Și de mai multe ori începeam : „acest copac
mă inhibă”
și atingeam cu grijă ideea și desfundam
cu prudență

|canale de sunet
?i după lungi tatonări și înconjurînd
din tot mai aproape și hăituind
(dificila idee de-a fi, cu mine-ncepeam.

Atîtea noi și atîtea vechi începuturi
poeme ratate și, iată, renunț ; se putea
scrie despre el ceva simplu iacă la
mine versul nu s-ar fi oprit.

3, prilej de minciuni, înfrunzești,
înfrunzești i ții întunecimea furtunii.

Vară tulbure

Femei în iaz în lungi combinezoane
din pînză aspră, trupuri mari de lemn
linse de apa rîului și de răcoare ; apă
de munte care taie glezna și sîni
ierbosi ce trag la lipitoare și palme
groase care țin curentul în roata
brațelor.

Pe cîmp se usca finul în pojaruri
șopîrla se prăjește sub poloage
vară eternă, stă ascuns copilul în
spaimă tulbure și se desleagă
uimirea cărnii lui, năucitoare.

înfășurată

pe masă un fruct lipicios — roiul de viespi
îl devoră,
aurie această zi, gîndul meu te ține
într-o caldă înfășurare...
Viespi adormite pulsează în nimbul tău
ochiul vede masacrul.

Ajută-mă, adorato, să te-nfășor
n versul curat, în extaza
;recento-ului,
■espiră încet, adorato, așa...
e adulec din zumzet, din nepăsare
e scot din exil, doamna mea Portinari
ar dragostea noastră tiranizează cetățile.

Somn fulgerat

Vîntul împinge o uşă, timpanul vibrează
lumina aici te găseşte în aşteptare
şi te striveşte de zidul întunecatei odăi.

Patul de lemn ca o albie —
sub casa ta aşteaptă un izvor înfundat.

Adormi fulgerat la amiază şi
nara simte brume albastre, porii
tăi devastaţi de un frig se
deschid în palide crînguri.

Te linge şarpele casei şi te trezeşti
cu oboseală în oase. în blidul amar
arde o flacăra din prune reci.

A trecut
pe aici o zi, sau un an
a intrat o viaţă străină ?

Groapa cu var

I Stingem în groapă var nestins
deodată viaţa-n noi se abureşte,
deodată părul răbufneşte-n vînt
deodată sînt, deodată nu mai sînt În
fierbere, în groapa de pămînt.

>easupra tropăim pe-un pod de scînduri,
deasupra tropăim pe-un iad mocnit .u cît
îl stingem doar în noi se stinge —
biroase toamna aspru a carbit.

ceste mari păduri îndepărtate |?
stinge ochiul meu în asfinţit.

-----/

4

*_ *

v

Ca o stare liberă

Tu ești ca o stare liberă, tu ești
ca păcura în stare de libertate, tu arzi
cum negre fîntîni se aprind pe cîmpii
de la fulger,
pulsează lumina în tine, se zbate.

Tu mă desfunzi. Eu trăiam năclăit,
tu încerci învierea cu mine, gură la gură
„o, înecatule, lasă-te, înecatule"
înspirație, expirație... sîngele tău de furtună.

Și lacrima ta ca un glonte încins înfiptă
în carnea mea înghețată ; se-ntunecă
marginea lacrimii, se răcește „ia-mă cu
tine, adună-mă și trăiește !"

Ar trebui negre lacuri de păcură să aduc
peste tine, sa te îmbrac să înflorească
din tine focuri și spini - doamne, sîntem
atît de străini !

Tu ești lăstar, eu sînt copac bătrîn
cum de-ai crescut din trunchiul meu, deodată ?
Nu ne ajunge seva și locul să rodim
unul din noi va trebui să cadă.

Ursa Mare

Stele de toamnă, le privește miopul
prin ceața vederii, în frig, asudate par
a fi niște pești otrăviți din iazuri
tulburi străfulgerînd.

Ia-mă de mîină și îmi citește
nume de stele îndepărtate — Alpha Lyra,
Canopus,
sau numele stelei Aldebaran,
vederii noastre **atît de străine**.

Crezi că ne-ajunge doar Ursa Mare
această Ursă Mare și grasă
pe care o tot recunoaștem de-o veșnicie ?
Pe care o tot urmăim, gîfîind
cu demonul vieții noastre placid
sub stele prea multe, prea generale ?

Să ne bucurăm, spui, și să privim.

Oraș

Strada în pantă duce spre clinici
dacă îți ții respirația, ai să auzi
urletul clinilor pentru experiențe
pentru progres medical. Sînt ținuți la subsol
și primăvara îi atinge prin gratii
cînd mugurii dau către seară în rut.

Deschizi o fereastră spre stele de ceară și
intră miros de la fabrica de săpun ; ești
mai rău, ești mai bun ? Nu vei știi prea
curînd este cert, însă, lumea se spală !

Prea simplu ar fi de acum să învingă
în tine o sete trupească. Trec fete pe stradă
și una din ele deschide cișmeaua
iar gîtul ei cald se întinde
sub sabia apei.

Vizuina

Vulpea ne aştepta în vizuină
umbroase labirinturi sub pământ se
deschideau în calea ei. Simţea cum
năvălea din subterane fumul mirosul
omului, sudoarea, spaima. O alungam
cu focuri din adine, cu şomoioage
lungi de cîlţi şi înjuram ; deodată a
ţîşnit cu blana-n flăcări...

Aşa era şi-n toamna de atunci
cînd mă simţeam atît de scorbuos,
te alungam şi mă priveai uimită
şi nu înţelegeai. Se-mpurpura
uimirea blîndă peste faţa ta. Cu
ochii unei vietăţi nocturne vedeai
lumina ce te alunga şi te
îndepărtai incendiind...

Prin cîmpii albastre

Plînsul tău miroase a cîmpie prin
cîmpii albastre ne vom duce,
ierburile să ne ude faţa, spinii să
ne spintece în fugă.

Vreau să spun că ies acum din tine
aburii — ca din cîmpia udă ;
proaspătă, minciuna înfloreşte-n
ochii tăi ce se aprind deodată.

Prin cîmpii albastre ne vom duce
mîna mea îţi întâlneşte mîna, cum
ar fi în goluri de morminte
rădăcini de ierburi să se-atingă.

Tu miroşi a lapte şi-a pruncie iar
durerea ta mă-nviorează ; viaţa-i de-
o tristeţe ipocrită, te miros cum
plîngi şi-ncep să scriu.

I N U
F L A M A N D

A L T O I U R

F L A M A N D

A L T O I U R 1

Copca de gheață

Încheietura luminoasă a mînii tale
mamă,
cînd mina o scoți din copoa rîului înghețat...
Pînze albești pentru cei depărtați,
într-o oală ții apă fierbinte
și te-ncălzești la răstimpuri. O, cei plecați,
cine frigul să le culeagă ? Tu scoți
cu mîna de abur pînze din copcă,
albe ca gerul pînze, dar nu ale mele,
dar nu ale păcii absentă în mine.

hori

/or veni zorile, vor veni
ineva din casă, iată, se scoală ' ■
;coate apă în curte, caii beau din găleată
e-mping și se mușcă de nări, nu-i auzi,
r'or veni,
r'or sări din potcoave scînteii, dimineață lăptoasă
i rouă de-un deget pe casă,
omnul
îcet va veni, ca o pîclă
I ă uiți ; i mîncat prune reci toată noaptea și
ai fumat a veni
Tipăcarea în somn, ca un
trîntor Icos la marginea stupului,
mort.

, - * r "

Dimineața, melancolia

O căpiță de fin dimineța pe câmp o desfaci
cu ușoară sfială în rouă, mucegaiul din ea
aburește. Piciorul desculț ține urmă în
drumul furnicilor.

Vîntul îți bea din cămașă sudoarea și o
deltă de umbră și un nor tremurînd vor
lăaa pe cămașă conture de sare și o nouă
zi urcă tragicul blînd dimineța,
melancolia.

„Pălăria șarpelui”

plouă. Aș scrie acum despre iarbă ndur
tot mai greu aeeastă-nverzire, leeastă
invazie, ca o boală n ploaia aceasta de
nopti și de zile. Bi ploaia aceasta
încăcioasă , primăvară, mă obosești !
Ciupercile albe le văd, găunoase e
umflă de apă-n grădinile reci.
piupercile albe, otrăvitoare Pălăria
șarpelui", dantelată ie-mbuibă
cărnoasă, în iarbă, sub pruni , colonii
de venin inerețe perfidă !

[>pinul intrat sub piele
zvîcnește i coace.

Iarnă cu fulgere

Sufletul presimțea o iarnă adâncă
fulgeră însă în cei, e o vară bolnavă
soarele galben se scurge pe ziduri
vorbele tale-mi aduc o durere neașteptată.

Am să ies în grădină cu un braț de altoiuri
merii se umflă de-o sevă tulbure,
umedul vînt în decembrie răscolește
simțul de mugure, adormitul, simțul de mugure.

Cu un braț de altoiuri mari reci, mai puternice
sub fulgere înghețate, în frigul durerii...

Imaginea în geam ; pretexte

Vedeam asfințitul și, vai, era frig
în după amiaza de iarnă cu soare ■ iar
pomul cu vrăbii gonea trecătorii Ispre
lacuri. Precis Jișteptai o ninsoare
:u degetul mic îndoit în atlas, pe oceane.
bin geamul deschis năvălea
pn cîine de frig la picioare. „Atunci
lă închid fereastra, de vrei", dar pe sticlă
ptunecatul meu chip mă privea
la din frescă, n singur obraz, celălalt dizolvat
în amurg,
•am ca un scrib dintr-o eră
?iptiană
i singurul ochi bulbucă peste lumea aceasta
sar plană.

■ J
*
** , f

f

4
>96

Joc de cuțit

Îmi place somnul tău, pare că doarme
palma mea rășchirată pe o masă, acum
tresari sub ochiul meu cel aspru ; ce
fiară din adîncuri te-mpresoară, ce
veste din afară te apasă.

Să fie gîndul meu care străbate
în somnul tău, prin pojghița de ceară
întunecîndu-ți patria solară ?
E ca și cum te joci cu un cuțit
pe care îl înfigi adînc în masă
cu mîna dreaptă și primejdioasă,
iar stingă răstignită-n așteptare
îndură și presimte-o spintecare.

Joc de cuțit și joc al meu cu somnu-ți,
deschizi ogrăzi și cîinii îi asmuți.

Într-o carieră de piatră

Măceșul tremură deasupra-n cer și
fructe cad — nu vor rodi în piatră
cum nu trăiește-n mîna mea fosila
acestui pește dintr-o mare moartă.

O, numai vulturul din cer mă vede
cruce de umbră peste mine-n zbor,
în el rodește o cumplită gheară și
chiar fosila lui are o gheară și chiar
fosila mea va fi o pradă atît de clar,
pe-un munte de lumină cît timp
spăla-vor nevăzute mări fosila vieții
care stă în moarte...

Minerit

Coborînd spre zona de fag, cum ai spune
spre mijlocul vieții, iată
muntele în agonia culorii — ținut
minier, jgheaburi mari pentru vite,
izvoare ascunse. Din munte ei scot
un cărbune mai negru decît
toate zilele tale de așteptare. Din lungi galerii
vagonete în șir sub povară
ca anii,
zi după zi, cărbune și viață ieșind
din adînc la lumină
an după an și, deodată
unul singur, doar unul singur
sosește gol.

Moartea forează din viitor.

Coaja oului

Am vaste irigații pe sub umbră
tu stai în grădina aceasta, întinsă
șoldul tău strivește-n pămînt o sămînță de măr.

Numai acolo sub frasini, spre rîu
culoarea nădejdiei fără culoare pîlpîie
caldă, cum în pasărea moartă stă
gălbenușul cald, fără coajă.

Mîinile noastre se ating în urzici
cu o bucurie de flacără.

Turnul de parașutism

Noaptea privită prin cerul
turnului de parașutism, stele
sau poate microbi uriași în
apa lacrimelor.

O furnică vine în palmă să bea.

Toamna își coace porumbul, toamna
coace în carne celula de sare.

Cunoașterea uimirii

Cunoașterea uimirii, iubita mea din somn
cunoașterea uimirii să ne mire, singuri noi
ardem între lucruri reci, iată cum vii
aprinsă de uimire cu porii înfloriți sub
flăcări.

Iată cum dormi în marea-ntunecată
și valuri faci cu tîmpla zvîcnitoare
iar valul linge mîna mea de fum
întinsă către plajele lunare.

Cu cît vedem adîncul mai aproape
ne rătăcim prin mare, ne răcim ;
nu e uimire, oare, să privim atît de
liniștiți pustiul sufletului ?

Convalescență

Se deslușea o fereastră deschisă oa o cămașă,
 pieptul tânăr în vintul april învia
 și în pori o mișcare de iarbă. Auzeam din grădină
 cum ari și pocnetul biciului fugărea
 un sunet subțire. O, pintenul plugului
 vindecarea mustește-n adânc, tu întorci
 brazdă nouă la capătul umbrei. îmi vine
 încrederea oarbă a ta în chinină,
 eroicul leac din războiul întâi.

Dar cîntecul limpede îl aud
 și este al blîndeii femei ce sădește
 mărar.

Cît de multe voci pentru atît de puține auzuri,
 cît de mică flacăra unei cărți — pîlpîire
 de rază prin gheață ;
 cît de stranie rana închisă, dar oare
 se-nohide și înăuntru
 și ai putea să o lingi pe sub coajă ?

Și cît de utopică sfîiciunea
 răului scos la lumină (violență
 sfioasă !)
 și cît de omenească, de zi cu zi
 și egală cu sine, puternică,
 nepăsarea
 și energia vieții dăruindu-i-se !

y:

Anotimpul ochilor tai

Iată adulec primejdia — delte
aprinzi pînă în marea-nghețată. Undeva
dînspre dreapta mea hotărâști
invazii de stepe. Doar roata urechii o văd
nemișcată.

Fire de păr vibrînd mă ating,
miros păduros, în auz mi se unge
chemare de vînt cum ar fi
printr-o tisă.

Apoi ochii tăi... ca omida
ținută în palmă la soare. Iradianții
tăi ochi în desime
și gustul de sînge sărat se prelinge
din nara încinsă.

Viespi și furnici

Dormeam atunci, dormeam ca larva,
cădeam atunci departe-n moarte ,
tu ai dorit să îmi vezi ochiul și mi-
ai întors în galben pleoapa.

— Vezi, intră viermele în fruct
și intră-n noi o îndoială, tu
suferi pîlpîind oa somnul, aud
că putredul e-aproape.

Mă cerceta un roi de viespi s-
aducă-n trupul meu viesparul,
dar mai era în mine-un zumzet
mai fumege din mine-un urlet.

Aud grădini în putrezire
și carii foșgăind sub coajă,
tu crede-mă cînd spun minciuna,
somnul meu lung în ea durează.

Dezgheț

Pe-aici trecea în toamnă către munte
o pasăre de pradă, enormă, filfiia
cu mielul alb în gheare.
Știu drumul către munte
și primăvară fiind acum, găsesc
oase îngălbenite sub mestecăn
unde zăpada s-a topit, murdară.

Pe-același drum ai dispărut demult,
păreai să porți o pradă prea ușoară o
ctitorie nouă de iluzii.

O absență

Ar trebui să ies, desigur, ar trebui
să uit aceste gânduri confuze
ar trebui
drumuri limpezi să iau către faptă,
drepte căi și mai spornice
spun din nou ■ — către cine ? — ar trebui
să înconjur această idee absentă
(intră unghia-n frasinul tânăr, desigur
e chiar primăvară, ziua mustește de seve
mirosuri
pot să mai spun, dospite mirosuri
de miriști, cam asta ar fi) e o zi
prea înaltă, ai spune o zi
egoistă
și duc o absență cu mine.

Paratrăsnet

Zile de vară treceau și veneau aspre toamne
fără ca vârsta noastră să se întunece
ne întâlneam prin clopotnițe albe
în sate de munte
întuneric și spaimă ■—■ căutam
ouă mici de porumbă.
Veneau peste noi furtuni de la șes
cu fulgere vineții — locuiam
în casa aceasta a fulgerului cu mari flăcări
în jurul turlei. Tu iubito le vezi ?

Zile de vară au trecut de atunci
și mîna mea îți ajunge pe frunte,
mîna mea, paratrăsnet **prin care**
se scurge în mine tristețea ta și
durerea.

Fără de vlagă

Martie a venit ca o boală ascunsă ca o
pleată de sînge pe rîu (undeva spre
izvor sîngerează o fiară). Să ies peste
cîmpuri uscate. Geografia spunea :
„recunoașteți în cîmp punctul nord după
vechi mușuroaie" și, vai, recunosc
punctul nord ! Martie a venit ca o boală
ascunsă.

Ierburi mari în adînc vor învinge sămînță
fără de vlagă ești tu, biruință !

Eminescu

Acuma vin să te gîndesc deodată
cum aş întoarce peste umăr capul
în golul mării moarte. Veşnicia
nu desluşea Carpaţii în Sarmată
cînd te-ai născut, şi încă nici asirii
nu se înspăimîntau de viespi sălbatici,
pîcloşi, cum treci de Istru mai spre norduri.

Eşti graniţa acestei ţări în cer
şi ţara are graniţi milenare,
acest calcan imens împins spre mare ;
spinarea lui scrişneşte-n univers.

Din diamantul nordului vesteşti
sorbit acolo-n steaua inutilă
unde ne trage tot aceeaşi rază,
cernitul crin al sîngelui uscat
ce rugineşte ne-ncetat pe-o filă.

Trădată, vai, atît de omeneşte
scoica urechii tale spumega
ducînd în ea o mare de otravă,
dar în auz îţi ajungea seninul
şi ochiul tău se deştepta afară
în rouă care tălmăcea divinul.

Fără de trebuinţă pentru mulţi,
poet al utopiei milenare, cuvîntul
tău n-a îmblînzit războaie iar noi
încă sporim tristeţea ta.

Dar chipul tău e-o lege românească
de port frumos şi de înfăţişare şi
negrul pieţei tale mai pocneşte sub
geana fulgerului, în tipare.

Gîndim că n-^am putea avea o ţară
care să nu te poarte-n rădăcini

și în platforma ei continentală
(această talpă care ține marea) și
în lignitul vieții care curge.

Peste aceleași șesuri ani se duc peste
aceleași ape iese luna, ne mai înveți
că timpul crește-n urmă, tot ne înveți
că patria-i prezentul-

Voroneț

Un om bate draniță nouă pe casă
și cuiele intră cu sete în lemn,
alături biserica voievodului. Un aer pui
o ține în palmă.

Popor de mireni, o, vecernii festive
și clopotul Marelui Ștefan pe banda
magnetofonului !

Hei, domnilor
vă invit să priviți și spălatul zid dinspre nord,
albastrul din el a urcat pe funia ploii
domnilor

vă doresc să intrați mai adânc
în sufletul neamului meu, să intrați
cu aratrum-ul pînă în Marea Sarmatică
domnilor

nici o grabă nu limpezește
săracele voastre drumuri carpatice,
nici un zid nu vorbește cu voi
dacă nu zgîriați cu unghia varul
de sub chirilică, sunetul românesc,
albul sunet al cîntecului.

Nu veniți aici, v-o doresc, nu veniți
 cu întrebările Sfînxului tipărite-n program,
 cu harta indiferentă a rătăcirii.
 Priviți în pădurile mele cum lemnul de carpen
 mai ține în forme calde arcurile
 și lăncile,
 iar inorogul acesta din Cotul Carpaților
 împinge valuri de iarbă pînă în mare.

Și dacă frigul vă intră în oase,
 veți ști că istoria ține un frig
 în plete voievozilor noștri, sub lespede.
 Și dacă nordul ne șterge zidurile,
 veți desluși, poate, veți desluși
 ceea ce noi vedem zugrăvit —
 scara de patimi, neștersă, înaltă.

Cîmpiile Elizee

Ascultă. Nu-i nici o primejdie, trece
 avionul de sîmbătă — noaptea la unu
 deasupra casei bubuie. în Cîmpiile Elizee
 aterizează. Pe aici are drumul, nici o
 primejdie. Dormi. Au ei ordine stricte
 de înălțime. Zidul sunetului, da,
 se respectă. Am trăit noi în cîmp sub mari tunete,
 vom trăi și acum. Nu e nici o primejdie,
 totul e calculat, o elipsă perfectă,
 cardiacul simte acum din.tavan
 un grăunte mic desprinzîndu-se, foarte mic
 de mortar,
 un impact, un infarct.

Primejdia stă înăuntru, gîndesc
 și așa credeau ei. Ai citit ? Niște inși
 țin la respect o ședință cu
 miniștrii petrolului. Eu gîndesc,
 mă grăbesc să cred că e mult prea ușor
 să împuști, sau să pleci la război, *noti se auton.*

II

Dar omul acela, vecinul Pavel Andreica
 n-ar suferi la cazarmă acum
 din lipsă de lapte
 (îi legaseră vaca de poartă cînd 1-a chemat
 împăratul la Pesta și-au rîs de el
 „lăptăciosul”). Era îmbuibarea prea mare
 spuneau
 era prea mult aur și aurul cheamă
 războaie. În orașul minier ținea unul
 „Coroana de Aur” — salon și tripou,
 multe case ale trufiei. Și a oerut
 într-o zi a cerut celor mari să-i permită, să-i lase
 mină liberă lui, să-și paveze
 sala cea mare din crîșmă ou bani de aur.
 — „De acord, dar în dungă !”, au spus,
 era multă trufie...

III

înainte există un sunet, înaintea poemului
 glasul tău, Malgorzata, deasupra Vistulei în
 Varșovia

ca un singur, prelung asfințit de vocale
 îmi aduce acum amintirea șenilei de tanc „Goliat”
 în zidul bisericii reclădite, acest
aide-memoire, cum ai face un nod la batistă,
 cum ai pune un semn într-o carte, apoi să revii
 să citezi o puternică frază
 („cine uită, nu merită !”) ;
 glasul tău, Malgorzata, în silabe străine
 și numai două cuvinte de înțeles — „brînză”
 și „tank”. Spune tu
 pe unde trece drumul ciobanilor peste Europa ?

* *

.1”

IV

O pasăre moartă-n fîntînă pe cîmp, în
 cîmpul de trageri, fîntînă spurcată o vară
 și-o toamnă am tras din „culcat” în ținte
 de lemn, cafenii și abstracte. O vară
 întreagă izvorul fîntînii a curăța^ încet, a
 lucrat și apa din nou a fost limpede,
 stîrvul în pînza de apă a fost distilat,

macerat,
mereu din „culcat”, o vară și-o toamnă ;
pînă cînd ochiul își simte „cătarea”,
pînă cînd ținta își simte primejdia
pînă
cînd tragi și din somn în stîrvuri de păsări
și stoluri întregi înnegresc o fîntînă.

V

Orice ar spune omul, există
ceva mai înalt decît el, o idee, un măr
mai înalt în copacul simțirii și orice ai spune
izvorul își macină singur pietrișii
și se înfundă, cum și blinda memorie
cînd nu vrea să ajungă la capăt. Utili
sînt poeții, utili, în toate războaiele :
Locotenentul Georg Trakl, felcer la Grodek
inspecția morților o ține-n amurg,
pifanul Guillome, bandajat în stindarde de pace
Ernst Stadler primește în piept transplantul
unei inimi reci de grenadă,

Desnos își vinde în lagăr scheletul și
Lorca... și Lorca mai e așteptat să
se-ntoareă la Cordoba.

Utili

sînt poeții, utili. Iată, zboară
spre ei în avionul albastru Exupery,
cu vești din calota de gheață,
cu viitorul proaspăt al beznei.

Dormi.

Nu e nici o primejdie. Dormi.

Din cîmpii elizee, din „macul uitării”

îți aduc un grăunte de somn.

Dormi.

umăr

Merele,	5
Altoiuri,	7
Amintirea bunicului,	9
Un S întors,	11
O nouă speranță,	12
Uneori,	14
Fărăstrăul,	16
Muntele,	17
Armura de cireș,	19
Un râu ce-mi amorțește mîna,	20
Izvorul,	21
Caravana cinematografică,	23
Poemul cel nescris,	25
Lupoaica,	27
Toamnă transilvană,	29
Un lemn de foc,	30
Copacul,	31
Vară tulbure,	32
înfășurată,	33
Somn fulgerat,	34
Groapa cu var,	35
Ca o stare liberă,	36

Ursa Mare, 38
 Oraş, 39
 Vizuina, 40
 Prin câmpii albastre, 41
 Copca de gheaţă, 42
 Zori, 43
 Dimineaţa, melancolia, 44
 „Pălăria şarpelui”, 45
 Iarnă cu fulgere, 46
 Imaginea în geam ; pretexte, 47
 Joc de cuţit, 48
 într-o carieră de piatră, 49
 Minerit, 50
 Coaja oului, 51
 Turnul de paraşutism, 52
 Cunoaşterea uimirii, 53
 Convalescenţă, 54
 * * * (*Cît de multe voci*
 pentru atît de puţine auzuri), 55
 Anotimpul ochilor tăi, 56
 Viespi şi furnici, 57 Dezgheţ,
 58 O absenţă, 59

Paratrăsnet, 60
 Fără de vlagă, 61
 Eminescu, 62
 Voroneţ, 65
 Câmpiile Elizee 67

:+^?;*: